

אמת ליעקב

על-ידי עו"ד יצחק במ
מר' הגורן 5, אפרת
טל': 054-7546790 ; פקס: 02-6738931
דוא"ל: itzikbam@gmail.com

העותרת

נ ג ד

1. שר העבודה
2. היועצת המשפטית לממשלה

על-ידי פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טל': 073-3925590 ; פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובה מקדמית ובקשה למחיקת העתירה מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ מיום 9.6.25 ולארכות שניתנו, מתכבדים המשיבים להגיש תגובה מקדמית ובקשה למחיקת העתירה, כדלקמן.
2. עניינה של העתירה בבקשת העותרת כי בית המשפט הנכבד יוציא מלפניו צו על תנאי אשר יורה למשיבים לבוא וליתן טעם מדוע: "לא יעדכנו לאלתר את סטטוס הזכאות להשתתפות בתשלומי מעונות ילדים של הורים, אשר היו רשומים בעבר כאברכים וביקשו לשנות את מעמדם בעקבות יציאה לעבודה, פתיחת עסק, תחילת לימודים, נכות וכיוצא באלה".
וכן לבוא וליתן טעם מדוע: "לא ייבחנו לאלתר את בקשות הזכאות שהגישו מי שהיו רשומים כלומדים במוסדות תורניים, ומדוע לא יבוטלו כל מגבלות שהוטלו על האפשרות לשנות את סטטוס הזכאות של מי שהיו רשומים כלומדים במוסדות תורניים וביקשו לשנות את סטטוס הזכאות מאברך לכל סטטוס אחר, בהתאם למצבם ועמידתם במבחני הזכאות".
3. כפי שיוסבר להלן, היום, 12.8.25, פרסם משרד העבודה נוהל הקובע קריטריונים לבחינת מכלול הבקשות שהוגשו "לשינוי סטטוס הזכאות" החל מיום 1.3.2025. לאור האמור, משרד העבודה יחל לבחון באופן מיידי את הבקשות ועל כן העתירה במתכונתה הנוכחית התייתרה ודינה להימחק. ונפרט.

הנוהל ניתן לצפייה בקישור:

<https://www.gov.il/he/pages/procedure-requesting-additional-documents>

4. הסעדים המבוקשים במסגרת העתירה נוגעים למבחני תמיכה שכותרתם "השתתפות המדינה בעלות שכר לימוד במעון או במשפחתון" (להלן: **מבחני מעונות היום**), לגילאי לידה עד שלוש, הזוכים להכרה מטעם המדינה (סמל). על מעונות יום אלה, המוכרים על-ידי המדינה, חל גם משטר של מחיר מפוקח לפי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996.

5. מזה שנים רבות ומדי שנה, מתפרסם מבחן תמיכה שנתי, עבור כל שנת לימודים בנפרד. מבחן התמיכה מאפשר השתתפות של המדינה בעלות שכר הלימוד במעון יום, בעבור תינוקות ופעוטות בגילאי לידה עד שלוש. חלק מהורי הפעוטות המתחנכים במסגרות אלה זוכים להשתתפות המדינה בעלות שכר הלימוד, בכפוף לעמידה בתבחינים אשר נקבעים מדי שנה במבחני התמיכה.

6. תחילתו של הרקע הנדרש לעתירה דן, בהכרעת בית המשפט הנכבד בבג"ץ 6198/23 **התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' שר הביטחון** (25.6.24) ו-5 עתירות נוספות (להלן: **עניין עתירות הגיוס**). במסגרת הליך זה נדונו במאוחד שש עתירות: שלוש עתירות אשר כוונן לאכיפת גיוס של תלמידי ישיבות, בשים לב לפקיעת תוקפו של הסדר הפטור (בג"ץ 61983/23, 6199/23 ו-6477/23; שתי עתירות בעניין העברת כספי תמיכות לישיבות ולכוללים עבור תלמידים חייבי גיוס אשר אינם מתגייסים (בג"ץ 7525/23 ו-7955/23), ועתירה נוספת הנוגעת לסוגיית הייצוג הנפרד לממשלה באותן עתירות (בג"ץ 3917/24). בפסק הדין נקבע פה אחד (בהרכב של תשעה שופטים), כי בעת הזו אין עוד מסגרת חוקית המאפשרת להבחין בין תלמידי הישיבות חייבי הגיוס לבין יתר המיועדים לשירות צבאי. בהתאם לכך נקבע, כי לא נתונה למדינה הסמכות להורות על הימנעות גורפת מגיוס, ועליה לפעול בהתאם להוראות חוק שירות ביטחון.

עוד נקבע בפסק הדין, כי בהיעדר הסדר חוקי המאפשר לדחות את שירותם הצבאי של תלמידי מוסדות תורניים או לפטור אותם משירות באופן גורף, נשמט הבסיס החוקי לעידוד ולתמיכת המדינה בפעילותם של אלה מהם הנמנעים מגיוס.

כמו כן, קבע בית המשפט הנכבד כי "דחיית השירות והלימודים התורניים הם שני הצדדים של אותו המטבע: בהעדר בסיס חוקי לדחיית השירות, נשמט הבסיס החוקי לעידוד ולתמיכת המדינה בפעילותם של אלה שנמנעים מגיוס. לא ניתן להלום התנהלות בלתי חוקית במישור דחיית הגיוס, באופן שסותר מפורשות הלכה של בית משפט זה בסוגיה זו (בין אם בדרך של החלטת הממשלה שלא לאכוף את הדין במסגרת החלטת ממשלה 682 ובין אם בדרך אחרת) ולצדה המשך העברת תמיכות למימון הפעילות שבגינה מבוקשת דחיית השירות האמור" (פסקה 69). זאת, כפועל יוצא מתחייב של המצב המשפטי הקיים, לאחר פקיעת תוקפו של פרק ג' לחוק שירות ביטחון, ובהיעדר הסדר חוקי אחר המאפשר.

7. לאחר מתן פסק הדין האמור, נדרשו גורמי הממשלה להשלכות שונות הנוגעות ליישומם ובפרט להשלכות פסק הדין על המשך מימון ותמיכה שנותנת המדינה לפעילותם של אברכים חייבי גיוס אשר לא הסדירו את מעמדם מול רשויות הצבא, בהקשר לענייננו תמיכת המדינה באמצעות סבסוד מעונות היום לחבי גיוס הלומדים לימודים תורניים ושלא הסדירו מעמדם מול רשויות הצבא. כן הוגשו עתירות נוספות לבית המשפט הנכבד בנוגע להשלכות האמורות.

8. בתוך כך, הוגשו עתירות בעניין תמיכות מטעם משרד העבודה בחייבי-גיוס הלומדים לימודים תורניים עבור ילדיהם לפי מבחני תמיכה במעונות היום – בג"ץ 58820-08-24 **אמת ליעקב נ' היועצת המשפטית לממשלה** (25.11.24), ושתי עתירות נוספות באותו עניין, שלוש העתירות אוחדו ונדונו במאוחד (להלן: **עתירות מעונות היום**). בעתירות אלה ניתנה חוות דעת הייעוץ המשפטי לממשלה לפיה "במצב החוקי הקיים, בהתאם לפסק הדין ונוכח פקיעת פרק ג'1, המדינה אינה מוסמכת עוד לעודד באמצעות מימון ממשלתי לפי מבחני מעונות היום, לימודים תורניים של מלשב"ים. כלומר, היעדר הסמכות אינו מאפשר עוד מימון המבוסס על כך שאחד מבני המשפחה לומד במוסד תורני בזמן שהוא מיועד לשירות ביטחון".

9. בפסק הדין בעניין עתירות מעונות היום, נקבע, בתמצית, כי שר העבודה יפרסם מבחני תמיכה לגבי כלל האוכלוסייה, בהתאם להנחיות היועצת המשפטית לממשלה, וכי תיקבע תקופת מעבר בת שלושה חודשים ביחס לתלמידי ישיבות תורניות חייבי גיוס, במהלכה ימשיכו להינתן תמיכות גם עבור ילדיהם של תלמידי ישיבות חייבי גיוס וזאת רק עד ליום 28.2.25. לאחר מועד זה, יופסק הסבסוד הייחודי שניתן עבור שהותם במעונות היום של ילדי תלמידי הישיבות שלא הסדירו מעמדם מול רשויות הצבא.

כך קבע בית המשפט הנכבד בפסק דינו מיום 25.11.24 :

"כזכור, בגמר הדיון ביום 18.11.2024, הצענו כדלקמן:

- (1) שר העבודה יפרסם מבחני תמיכה לגבי כלל האוכלוסייה, בהתאם להנחיות היועצת המשפטית לממשלה, וזאת בתוך חודש-ימים.
- (2) תיקבע תקופת מעבר נוספת בת 3 חודשים, לגבי עניינם של תלמידים במוסדות התורניים חייבי הגיוס, וזאת עד ליום 28.2.2025.

ב"כ הצדדים כולם הודיעו על הסכמתם, זולת העותרת בבג"ץ 45608-09-24, שראתה לברך על הצעתנו שבסעיף (1), בד בבד עם הסתייגות לגבי סעיף (2). נתנו דעתנו על ההסתייגות. ביטוי לדבר ניתן גם במהלך הדיון. בתמצית: במצב הדברים שנוצר, תקופת המעבר היא הכרח בל יגונה.

משנתקבלה, תהא אפוא הצעתנו לפסק דין. תקופת המעבר תעמוד בתוקפה עד ליום 28.2.2025; פרסום מבחני התמיכה על-ידי שר העבודה יעשה בתוך חודש ימים; ויפה, לרווחת הכלל, שעה אחת קודם."

10. בהמשך לקביעה בפסק הדין, ובשים לב להוראת המעבר אשר נקצבה עד ליום 28.2.25, הוגשו למשרד העבודה בקשות לשינוי סטטוס הזכאות להשתתפות בתשלומי מעונות ילדים של הורים, אשר היו רשומים בעבר כאברכים וביקשו לשנות את מעמדם בעקבות יציאה לעבודה, פתיחת עסק, תחילת לימודים, נכות וכיוצא באלה (להלן: **הבקשות לשינוי סטטוס**). יצוין, כי נכון לחודש מאי 2025, הוגשו למשרד העבודה, באופן מקוון, כ-1,500 בקשות, אשר על פי הערכה, רובן ככולן, עניינן בשינוי מעמד מזכה מאברכים למעמד אחר הנכלל במבחן (הבקשות מתחייחסות ל-801 ילדים). עד למועד זה, טרם נבחנו הבקשות.

11. במקביל להגשות הבקשות לשינוי סטטוס ועל רקע פרסומים תקשורתיים לפיהם גורמים מסוימים פעלו על מנת להנחות תלמידי מוסדות תורניים כיצד להמשיך לקבל סבסוד שלא כדין, באמצעות יצירת מצג של מעבר לסטטוס אחר, נדרשו גורמי המדינה לוודא כי הבקשות למעברי הסטטוס אכן מעידות על פעילות תעסוקתית אחרת המזכה בסבסוד. זאת, על מנת למנוע מצב של עקיפת פסק הדין וריקונו מתוכן. לשם כך, גיבשו גורמי המקצוע במשרד העבודה ובמשרד האוצר את הנוהל בעניין דרישת מסמכים נוספים למשני סטטוס תעסוקתי מחודש מרץ 2025 ואילך. מטרת הנוהל היא להבטיח כי רק זכאים כדין יקבלו את הסבסוד, תוך מניעת מצבים המנוגדים להוראות החוק ולפסיקה בעניין גיוס בני הישיבות.

ראו למשל כתבה בערוץ 7 שכותרתה "במגזר החרדי מצאו דרך לעקוף את ביטול סבסוד המעונות לאברכים" ובה נכתב כי "בעקבות הפסקת הסבסוד לחייבי גיוס, קו הסיוע של 'אגודת ישראל' מדריך אברכים לפתוח עסק זעיר כדי לזכות בהנחה למעונות היום".

ניתן לצפייה בקישור : <https://www.inn.co.il/news/661393>

12. כאמור היום, 12.8.25, פרסם משרד העבודה את הנוהל לצורך בחינת הבקשות לשינוי סטטוס, אשר גובש כאמור על-ידי כלל גורמי הממשלה הרלוונטיים, על מנת לאפשר לזכאים כדין אשר שינו סטטוס תעסוקתי בתקופה זו לקבל את הסבסוד, לרבות באופן רטרואקטיבי, תוך ניסיון למנוע מצבים המנוגדים להוראות החוק ולפסיקה בעניין עתירות הגיוס ועתירות מעונות היום.

בהתאם לאמור, משרד העבודה עתיד לבחון בימים הקרובים את הבקשות לשינוי סטטוס שהוגשו, בהתאם להוראות הנוהל שפורסם. על כן, לשיטת המשיבים, התייתר הצורך להכריע בסעדים המבוקשים בעתירה דנן והעתירה במתכונתה הנוכחית אינה רלוונטית עוד ודינה להימחק.

צילום הנוהל לבחינת הבקשות לשינוי סטטוס מיום 12.8.25 מצורף ומסומן מש/1.

13. נוכח האמור, עמדת המשיבים היא כי התשתית העובדתית והמשפטית עליה מתבססת העתירה השתנתה באופן מהותי, ועל כן העתירה במתכונתה הנוכחית אינה אקטואלית עוד. לעניין שינוי התשתית העובדתית והמשפטית העומדת ביסוד העתירה, לאחר הגשתה, ראו בג"ץ 1342/24 עתים נ' הרבנות הראשית לישראל (נבו 14.7.24) ובג"ץ 6940/22 אה"ל נ' משרד האוצר (נבו 8.8.23) בג"ץ 1433/21 המועצה האזורית עמק חפר נ' משרד התחבורה (נבו 11.5.21).

14. אשר על כן, יבקשו המשיבים כי בית המשפט הנכבד יורה על מחיקת העתירה.

15. העובדות המפורטות בתגובה זו, אושרו על-ידי מר חגי פורגס, מנהל תחום בכיר דיגיטציה והנגשה לציבור, אגף בכיר עידוד תעסוקת הורים במשרד העבודה ויתמכו בתצהירו. מטעמים טכניים לא ניתן לצרף את תצהירו עם הגשת התגובה וזה יוגש לבית משפט נכבד זה בימים הקרובים.

היום, י"ח באב תשפ"ה

12 באוגוסט 2025

גיא ורדי, עו"ד

סגן בכיר במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

שרון הואש-איגר, עו"ד

סגנית בכירה א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
מש/1	צילום הנוהל לבחינת הבקשות לשינוי סטטוס מיום 12.8.25	8

נספח מש/1

**צילום הנוהל לבחינת הבקשות
לשינוי סטטוס מיום 12.8.25**

עמ' 8

נוהל בעניין דרישת מסמכים נוספים למשני סטטוס תעסוקתי

החל מחודש מרץ 2025 ואילך.

סוג: חדשות • נושא: עידוד תעסוקת הורים • נושא משני: סבסוד שכר לימוד •

תאריך פרסום: 12.08.2025

בהמשך להוראות מבחני התמיכה 5.5 ו- 6.1.7 לגבי כל שינוי בתנאי הזכאות לפי סעיף 4 למבחנים למתן תמיכה – השתתפות המדינה בעלות שכר לימוד במעון או במשפחתון לשנת לימודים תשפ"ה של ההורה החל ביום 1/3/2025 ואילך וכמפורט להלן, יתבקשו הפרטים הנוספים הבאים ממבקש התמיכה כמפורט דלהלן. עד לקבלת המסמכים הנוספים לא תשולם דרגה זמנית או קבועה.

"שינוי תנאי הזכאות" – לפי סעיף 4 למבחני התמיכה ובלבד שההורה לא היה זכאי לסבסוד או שהיה זכאי בשל היותו הורה לומד.

הורה עובד (סעיף 4.1.1.1 במבחן התמיכה):

א. שלושה חודשי עבודה כשכיר לפיהם תיקבע הזכאות (בהתאם לנתונים שיועברו על ידי ביטוח לאומי).

ב. בנוסף לאמור בסעיף קטן (א), במקרה של העסקת בן זוג עוזר כהגדרתו בסעיף 39 לפקודת מס הכנסה או לחילופין במקרה של העסקה על ידי מוסד תורני הנתמך על ידי משרד החינוך במסגרת מבחן התמיכה למוסדות תורניים, טרם קביעת הזכאות הזמנית או הסופית, יידרש מגיש הבקשה לסבסוד לצרף לבקשתו תשתית עובדתית התומכת בשינוי מצבו התעסוקתי כתלות במקרה הפרטני שלו, כגון הוכחה כי שינוי מצבו התעסוקתי התקיים החל מתחילת שנת הלימודים תשפ"ה, אסמכתאות אחרות שלדעת מבקש הסבסוד יש בהן כדי לבסס את העובדות המפורטות בבקשתו לסבסוד. המשרד יהיה רשאי לדרוש כל מסמך נוסף על מנת להשתכנע בדבר אמיתות הנתונים אשר הוצגו בפניו.

עצמאי בעל עסק חדש (סעיף 4.1.1.4 במבחן התמיכה):

א. תצהיר עבור מטרת העסק – מטרת העסק ופירוט השירות או הטובין שימכרו.

ב. תצהיר על עמידה בהכנסות – בסך של 3,159 * ש"ח לפחות בחודש במשך שלושה חודשים רצופים (אסמכתאות ישמרו אצל הרו"ח לצרכי ביקורת).

ג. אישור תשלום מקדמות לביטוח לאומי:

1. עצמאי החייב במקדמות לפי ההגדרות של הביטוח הלאומי – **יש לצרף אסמכתא** על תשלום מקדמות לשלושה חודשים שקדמו להגשת הבקשה.
2. עצמאי הפטור ממקדמות לפי ההגדרות של הביטוח הלאומי – בהתאם להצהרה בנספח א'.

***3,159 ₪ חושב לפי שכר מינימלי עבור 24 שעות עבודה שבועיות לפי שכר מינימום 2024.**

ד. בנוסף לכל אמור לעיל, במקרה של בן זוג שותף או לחילופין מקרה של מתן שירותים עבור מוסד תורני הנתמך על ידי משרד החינוך במסגרת מבחן התמיכה למוסדות תורניים, טרם קביעת הזכאות הזמנית או הסופית, יידרש מגיש הבקשה לסבסוד לצרף לבקשתו תשתית עובדתית התומכת בשינוי מצבו התעסוקתי כתלות במקרה הפרטני של מבקש הסבסוד, כגון הוכחה כי שינוי התבחין החל מתחילת שנת הלימודים תשפ"ה, אסמכתאות המעידות על היקפי הפעילות, הוצאות שהוצאו בפועל לצורך קיום העסק או מתן השירותים, לפי העניין, דיווחים שהועברו לרשויות המדינה. המשרד יהיה רשאי לדרוש כל מסמך נוסף על מנת להשתכנע בדבר אמיתות הנתונים אשר הוצגו בפניו.

הורה לומד (סעיף 4.1.2.1) למבחן התמיכה:

חתימה על תצהיר בהתאם לנוסח בנספח ב' על ידי מוסד להכשרה מקצועית הכולל את שלושת הנתונים הבאים:

- א. אישור נוכחות של ההורה בלימודים.
- ב. אישור תשלום דמי רישום או שכר לימוד.
- ג. אישור על ימים ושעות הלימוד.

נוהל זה נכתב בין היתר מכוח סעיף 6.1.7 למבחני התמיכה הקובע כך: "המשרד רשאי לדרוש מההורה כל מסמך הנראה לו רלוונטי לצורך בחינת אימות הנתונים שדווחו למשרד. אם יתברר, כי הפרטים/מסמכים, שנמסרו למשרד במסגרת בקשת התמיכה אינם נכונים ו/או אינם מדויקים, ו/או נמסרו תוך העלמת נתונים רלוונטיים אחרים – המשרד יהיה רשאי לנקוט כנגד מבקש התמיכה בצעדים שונים, לרבות שלילת כאותו לכל סיוע או הטבה מן המשרד, מכל סוג שהוא, למשך תקופה של עד שנתיים ו השבתם המלאה של הכספים, באופן מידי, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, וזאת מבלי לגרוע מכל זכות אחרת הנתונה למשרד בהתאם לכל דין."

שימו לב, במקרה של סתירה או אי התאמה בין המידע המופיע בדף המידע לבין הוראות הדין הרלוונטיות יגברו הוראות הדין

מידע שימושי

סיוע למפוני ולמתפני מלחמת חרבות ברזל – מערכת "יחד"

לכל השירותים

RSS

צרו קשר עם משרדי הממשלה

תמיכה

התקשרו למוקד 1299
למענה אנושי בצ'אט - מוקד 1299
תמיכה טכנית בשירותים מקוונים
מוקד מענה ממשלתי מרכזי
פנייה לאבטחת מידע

מידע נוסף

אודות האתר
הצהרת גגישות
מפת האתר
חופש המידע
שימוש בקבצי "cookies"

